

Sygn. akt **V Ca 2667/21**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Maria Dudziuk

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) Company z siedzibą w D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) Company z siedzibą w D.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie

z dnia 17 maja 2021 r., sygn. akt XVI C 1781/20

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 135,00 zł (sto trzydzieści pięć) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Maria Dudziuk

Sygn. akt V Ca 2667/21

UZASADNIENIE

Pozwem z 3 czerwca 2020 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od (...) z siedzibą w S. (I.) - Oddział w P. z siedzibą w W. kwoty 250 euro tytułem odszkodowania za opóźnienie lotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 29 marca 2019 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od zasądzonych kosztów procesu od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Uzasadniając żądanie pozwu powódka podała, że 23 października 2018 r. P. P. był pasażerem obsługiwanego przez pozwanego lotu z L. do W.. Wyjaśniono, że pasażer dotarł ostatecznie do portu docelowego z opóźnieniem wynoszącym ponad 6 godzin. Dnia 7 maja 2020 r., na podstawie umowy zawartej pomiędzy powodem i P. P., doszło do powierniczego przelewu wierzytelności przysługującej ww. pasażerowi o zapłatę odszkodowania z tytułu zaistnienia opóźnienia lotu. Jako podstawę prawną poddanego pod osąd roszczenia powódka wskazała art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W pierwszej kolejności pozwany podniósł jednakże zarzut braku jurysdykcji sądu krajowego w niniejszej sprawie i wniósł o odrzuceniu pozwu

na podstawie art. 1099 k.p.c. w zw. z art. 1105 § 1 k.p.c. Pozwany zakwestionował również legitymację czynną powoda oraz podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Powód w piśmie procesowym z 6 września 2017 r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. W odniesieniu do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, stwierdził, iż na gruncie niniejszej sprawy zgodnie z warunkami przewozu zastosowanie ma 6-letni okres przedawnienia przewidziany prawem irlandzkim. Dodatkowo wskazał, iż podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia stanowi nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c.

Wyrokiem z dnia 17 maja 2021 Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie w pkt 1 odmówił odrzucenia pozwu; w pkt 2 zasądził od pozwanego (...) z siedzibą w D. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. 250 euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 29 marca 2019 r. do dnia zapłaty; w pkt 3 zasądził od pozwanego (...) z siedzibą w D. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. 387 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Uzasadniając przedmiotowe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, że wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż zapis dotyczący jurysdykcji nie wiązał poprzednika prawnego strony powodowej, a zgodnie z wyrokiem TSUE (18.11.20 r. sygn. akt C-519/19) uprawnionym do powołania się na abuzywność postanowień dotyczących jurysdykcji jest również strona powodowa - nabywca wierzytelności. Sąd podkreślił również, że kwestia opóźnienia lotu w sprawie nie była kwestią sporną, a przelew roszczeń poprzednika prawnego strony powodowej należy uznać za dopuszczalny. Odnosząc się natomiast do zarzutu przedawnienia roszczenia, Sąd Rejonowy badał czy podniesiony zarzut przedawnienia nie nosi znamion nadużycia prawa i wskazał, że w jego ocenie w rozpoznawanej sprawie zachodziły szczególne okoliczności uzasadniające uznanie, że zgłoszony zarzut przedawnienia jest nadużyciem prawa przez pozwanego. Sąd miał na uwadze treść art. 15.5 Ogólnych Warunków Przewozu (...), zgodnie z którą wszelkie prawa do odszkodowania wygasną, jeżeli roszczenie nie zostało zgłoszone w ciągu dwóch lat od dnia przylotu do miejsca przeznaczenia lub dnia, w którym statek powietrzny miał planowo wylądować lub dnia, w którym przewóz zakończył się. Metoda obliczania terminu przedawnienia miała zostać określona na podstawie przepisów prawa obowiązującego w jurysdykcji, w której tyczy się sprawa. W ocenie Sądu Rejonowego powyższy przepis niewątpliwie wprowadzał w błąd konsumentów co do czasu, w jakim mogą skutecznie dochodzić roszczeń wynikających z umowy przewozu, sugerując, iż konsument na wytoczenie powództwa ma aż dwa lata. W niniejszej sprawie zakłócony lot miał miejsce 23 października 2018 r., zaś pozew został złożony 3 czerwca 2020 r., a więc z zachowaniem terminu wynikającego z przywołanego artykułu Ogólnych Warunków Przewozu (...). Po rozważeniu charakteru dochodzonego roszczenia, wyżej opisanej przyczyny opóźnienia, w tym działania powoda w zaufaniu do informacji przekazywanych przez drugą stronę będącą profesjonalistą i braku nadmierności opóźnienia, Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że zgłoszenie przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem jest nieetyczne i nieuczciwe, a zatem nie zasługuje na uwzględnienie w świetle przepisu art. 5 k.c.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 250 euro, tytułem odszkodowania za opóźniony lot.

Apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego wywiódł pozwany zaskarżając wyrok w części, tj. co do pkt 2 i 3. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił naruszenie art. 5 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy, podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia stanowiło nadużycie prawa, w sytuacji gdy brak jest podstaw dla takiego stwierdzenia.

Wskazując na powyższe zarzut pozwany wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości; zmianę postanowienia o kosztach postępowania I instancji, poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, wraz z kosztami zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz o zasądzenie

od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych za II instancję.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz dokonaną na ich podstawie ocenę prawną i przyjmuje je za własne. W ocenie Sądu Okręgowego zarzut podniesiony w apelacji nie był zasadny i nie mógł doprowadzić do zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie niniejszej zaszły szczególne okoliczności uzasadniające zastosowania art. 5 k.c. i nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczeń powoda o wypłatę odszkodowania za opóźniony lot. W pierwszej kolejności podkreślić należy, iż w istocie, jak wskazuje apelujący, nadużycie prawa podmiotowego, o którym mowa w art. 5 k.c., może być wyłącznie zarzutem obronnym, jednak wskazać należy, że w niniejszej sprawie w istocie zastosowanie ww. przepisu miało charakter obronny tj. jako obrona przed zarzutem przedawnienia. Jak bowiem wskazał już Sąd pierwszej instancji, za utrwalony należy uznać pogląd, iż zgłoszenie zarzutu przedawnienia, a zatem skorzystanie z prawa uchylenia się od odpowiedzialności wskutek upływu czasu, podlega ocenie pod kątem zgodności ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa lub zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Powyższe wynika zarówno z orzecznictwa Sądu Najwyższego (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2020 r., III CSK 74/18, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2020 r., V CSK 219/20), jak i z judykatów sądów niższych instancji (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 czerwca 2021 r. I AGa 227/19, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 marca 2020 r., I ACa 805/19).

Dopuszczenie stosowania cytowanego przepisu, jako obrony przeciwko zarzutowi przedawnienia jest z zasady wyjątkowe i pozostaje uzależnione od wykazania okoliczności mających taki charakter. Przy ocenie, czy zarzut przedawnienia stanowi nadużycie prawa uwzględniać należy wszystkie okoliczności konkretnego przypadku, zachodzące tak po stronie powoda, jak i pozwanego. Sąd Najwyższy podkreślił, że na stwierdzenie, czy podniesienie zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa podmiotowego, mogą mieć wpływ całościowo ocenione okoliczności sprawy, w tym: a) przyczyny opóźnienia w wystąpieniu z żądaniem przez wierzyciela, długość okresu opóźnienia („znaczniejszego” lub „nadmiernego”; b) charakter dochodzonych roszczeń: z tytułu wypadku przy pracy, choroby zawodowej, doznania szkody na osobie; c) długość terminu przedawnienia, przy czym nawet termin 10-letni (art. 442 § 1 zdanie drugie), liczony od momentu zdarzenia wyrządzającego szkodę, może być uznany za zbyt krótki i często niewystarczający do tego, by ujawniły się wszystkie ujemne następstwa czynu niedozwolonego, zwłaszcza w zakresie szkód na osobie (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2020 r., III CSK 74/18).

Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy powód wystąpił z powództwem z przekroczeniem rocznego terminu przedawnienia wynikającego z art. 778 k.c. Zakłócony lot miał miejsce dnia 23 października 2018 r., zaś pozew został złożony dnia 3 czerwca 2020 r. Przechodząc do oceny okoliczności wskazanym przez Sąd Najwyższy w ww. orzeczeniu należy wskazać, że przyczyny opóźnienia w wystąpieniu z żądaniem niewątpliwie dopatrzeć się można w treści art. 15.5 Ogólnych Warunków Przewozu (...), zgodnie z którą wszelkie prawa do odszkodowania wygasną, jeżeli roszczenie nie zostało zgłoszone w ciągu dwóch lat od dnia przylotu do miejsca przeznaczenia lub dnia, w którym statek powietrzny miał planowo wylądować lub dnia, w którym przewóz zakończył się. Metoda obliczania terminu przedawnienia miała zostać określona na podstawie przepisów prawa obowiązującego w jurysdykcji, w której tyczy się sprawa, natomiast podkreślić należy, że do czasu wydania niniejszego orzeczenia również jurysdykcja była między stronami sporna. Powyższy przepis niewątpliwie wprowadzał zatem w błąd konsumentów (również poprzednika prawnego powoda) co do czasu, w jakim może skutecznie dochodzić roszczeń wynikających z umowy przewozu, sugerując, iż konsument na wytoczenie powództwa ma aż dwa lata. W tym miejscu podkreślić również należy, iż nie ma znaczenia, że wierzytelność obecnie przysługuje podmiotowi skupującemu wierzytelności, gdyż konsument

powierając profesjonalnemu podmiotowi ściąganie wierzytelności ma większe szanse na jej wyegzekwowanie niż gdyby działał samodzielnie w stosunku do przedsiębiorcy. Co więcej, jak podkreślał już Sąd pierwszej instancji cesja ta jest niewątpliwie dopuszczalna.

Przechodząc do oceny charakteru naruszenia, również w tym przypadku należy wskazać, iż powód w istocie dochodzi odszkodowania, które jest roszczeniem szczególnym, mającym na celu zrehabilitowanie konsumentowi znacznego opóźnienia czy też odwołania lotu. Również zatem charakter dochodzonego roszczenia nie przeciwstawia się stwierdzeniu nadużycia prawa procesowego, przy podniesieniu zarzutu przedawnienia. W szczególności mając na uwadze długość terminu przedawnienia takiego roszczenia, który w polskim systemie prawnym jest niezwykle krótki, bo zaledwie roczny, natomiast w prawie irlandzkim, do którego zastosowania dążył pozwany jest to sześćdziesięcioletni termin przedawnienia. Ponadto, przedawnienie w chwili zgłoszenia roszczenia o odszkodowanie nie było w ocenie Sądu odwoławczego nadmierne i mieściło się w terminie dwuletnim, wynikającym z ww. art. 15.5 Ogólnych Warunków Przewozu (...).

Wobec powyższego w ocenie Sądu Okręgowego uwzględnienie podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczeń z tytułu odszkodowania za opóźniony lot stałoby w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, w szczególności zasadą słuszności, a podniesienie tego zarzutu stanowiło nadużycie prawa procesowego. Z tych względów zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 5 k.c. należało uznać za niezasadny. W tym kontekście, mając na uwadze nieskuteczność podniesionego zarzutu przedawnienia, zasadnie Sąd pierwszej instancji zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 250 euro tytułem odszkodowania za opóźniony lot, mając na uwadze, iż opóźnienie lotu nr (...) oraz odbycie tego lotu przez poprzednika prawnego powoda było między stronami bezsporne.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy nie dopatrywał się żadnych względów przemawiających za ingerencją w treść kontrolowanego wyroku, wobec czego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił niezasadną apelację wywiedzioną przez pozwanego.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Wobec oddalenia apelacji pozwany przegrał postępowanie w II instancji, dlatego też na nim ciąży obowiązek pokrycia związanych z tym kosztów. Wysokość wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika powoda ustalono na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Maria Dudziuk